



Vienas garsiausių Lietuvos meškeriojų jonavietis Ričardas Adamonis siūlo vandens telkinius kuo skubiau perduoti savivaldybėms. Kitaip šis valstybės turtas gali būti privatizuotas, o paprasti meškeriojai prie jo neprieis arba ten žvejoti galės tik už didelius pinigus.

"Įtakingi vyrai daug prakaito išliejo, pinigų kyšiams išleido, kol įteisino savo nelegaliai pastatytas vilas gražiausių ežerų pakrantėse, "laimėjo" žūklės plotų naudojimo aukcionus ir išsinuomojo ežerus. Dabar jie gali rinkti litus už kiekvieną "pašalinio meškeriojo" meškerės įmerkimą, kiekvieną žingsnį savo valdose. Tiesa, kol kas ne visiškai savo. Tačiau netruks įsibėgėti naujojo Seimo kadencija ir jos pabaigoje bus "patobulinti" įstatymai taip, kad dabartiniai žūklės plotų naudotojai galės visiškai nusipirkti ežerus", - LŽ pranašauja R.Adamonis.

Jis yra Lietuvos sportinės žūklės čempionas, Sportinės žūklės asociacijos viceprezidentas ir Tarptautinės žuvų gaudytojų asociacijos komiteto narys. Žvejyba - didžiausia R.Adamonio aistra - atspindėta ir šio vyro parašytose knygose. "Meškeriojo vadovas", "Kur žūklauti", "Plėšriųjų žuvų gaudymas", "Poledinė žūklė", "Žūklė plūdine meškere", "Jaunojo žvejo ABC", "Meškeriojų išmonės", "Su blizge ir kabliuku", "Karpių ir karšių žūklė" - tai dar ne visos meškeriojo R.Adamonio parašytos knygos.

Juokinga kaina

"Meškeriotojai valstybei sumoka nemažai mokesčių, tad, atrodytų, ji turėtų jais rūpintis. Tačiau yra priešingai: ilgai stengiasi juos nustumti, daugelį teisių į vandens telkinius perduodant nuomininkams, vadinamiesiems žūklės plotų naudotojams", - sakė R.Adamonis. Jis priminė, kad netrukus po nepriklausomybės atkūrimo tuometė Aplinkos apsaugos ministerija daug vandens telkinių išnuomojo po litą už hektarą per metus privatiems asmenims, klubams, Medžiotojų ir žvejų draugijos (MŽD) skyriams.

Metai bėgo, o tokia vandenų kaina liko iki šių dienų. Daug kur tebėra ir tie patys savininkai, pakeistas tik to verslo pavadinimas: vandens telkinių nuoma dabar teisės aktuose vadinama žūklės plotų naudojimu.

Vadinamieji naudotojai pardavinėja leidimus meškerioti "savo" vandenyse, o patys turi teisę ten gaudyti žuvis nemokamai, kai kur - net verslinės žvejybos įrankiais, gali gauti valstybės paramą žuvų ištekliams atkurti ir saugoti, mainais už tai pažadėję įvesti žuvų, saugoti jas.

"MŽD skyriai bent šiek tiek žuvų veisia, o privatūs asmenys ir jų grupės tik stengiasi iš vandenų išpešti kuo daugiau naudos sau. Jie nori turėti "savo" ežerą, kur galioja tik jų tvarka su grėsmingais įspėjimais pašaliniam", - piktinosi R.Adamonis.

Jis įsitikinęs, kad naujojo Seimo kadencijos pabaigoje įstatymai bus pakeisti taip, kad žūklės plotų naudotojai galėtų ežerus ir tvenkinius privatizuoti. "Kai kurie savininkai gal ir nedraus tose savo valdose kitiems žmonėms žvejoti, tačiau už tai reikės brangiai mokėti", - įspėjo pašnekovas.

R.Adamonis sakė nenustebsiąs, jei prie daugelio ežerų atsiras užrašai "Privati valda". "Abejoju, ar tuomet kas nors kreipsis į Konstitucinį teismą dėl įstatymo neatitikimo Konstitucijai, nors 47 jos straipsnis teigia, kad Lietuvos Respublikai išimtinė nuosavybės teise priklauso valstybinės reikšmės vidaus vandenys", - priminė R.Adamonis.

Jis mano, jog ir meškeriojimo kainos neseniai buvo apie 5 kartus padidintos ne tam, kad būtų, kaip oficialiai teigta, surinkta daugiau lėšų į valstybės biudžetą, o todėl, kad to pareikalavo įtakingi žūklės plotų naudotojai.

Siūlo leidimų nepratęsti

Vis dėlto vieną svarbią naują Seimas priėmė - šįmet rugsėjį priimtame naujame Mėgėjų žvejybos įstatyme uždrausta naudoti žvejybos plotus upėse. Tad upių nuomininkai jau po poros savaitžių, kai pradės galioti šis įstatymas, nebeteks išskirtinių privilegijų upėse.

Tačiau daug kitų vandens telkinių gali likti ankstesniųjų pavienių asmenų ir jų grupių rankose. Netrukus, 2013 metais, baigsis daugelio prieš dešimtmetį išduotų leidimų naudoti žūklės plotus valstybiniuose žuvininkystės vandens telkiniuose terminas, tačiau paskutiniai žvejybos ploto naudotojai turės teisę be aukciono naudotis "savo" vandenimis ir toliau, jei ligi šiol tai darė tinkamai.



R. Adamonis siūlo nepraleisti šios progos ir leidimų naudoti žūklės plotus nepratęsti. "Jokios vandenų nuomos! Reikia uždrausti perduoti vandens telkinius fiziniams ir juridiniams asmenims, nesvarbu, kaip tai vadinasi - nuoma ar žvejybos plotų naudojimas", - sakė meškeriojas. Jo nuomone, visi vandens telkiniai, esantys rajonų savivaldybių teritorijose, išskyrus privačias žemes, turėtų būti savivaldybių žinioje. Suderinusios su mokslininkais, jos nustatytų, kiek ir

Meškeriojimas siūlo revoliuciją

Parašė Feliksas Žemulis

Sekmadienis, 16 Gruodis 2012 20:23

kokių žuvų galima meškerioti kuriame vandens telkinyje, ir pardavinėtų leidimus. Gautos lėšos patektų į savivaldybės biudžetą ir būtų naudojamos konkrečioms vandens telkiniams prižiūrėti, žuvų ištekliais gausinti, infrastruktūrai tobulinti.

Privatiems asmenims R.Adamonis patikėtų tik nuomoti valtis meškeriojams, apgyvendinti juos ir panašias paslaugas.

Politikai blaškosi

Pasiūlymas nutraukti vandens telkinių nuomą nėra naujas. Netrukus po 2008 metų Seimo rinkimų, laimėjus dešiniuosius politinius jėgoms, aplinkos ministras Gediminas Kazlauskas parlamentarams pateikė svarstyti Mėgėjiškos žūklės įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, kuriame buvo numatyta nebeišduoti leidimų naudoti žūklės plotus.

Tačiau paaiškėjo, kad šį dokumentą rengė ir jam buvo pritarusi ankstesnioji Gedimino Kirkilo vadovaujama socialdemokratų Vyriausybė. Tuomet tvarkietis parlamentaras, dabartinis kandidatas į aplinkos ministrus Valentinas Mazūronis pateikė naują Mėgėjų žvejybos įstatymo projektą, kuriame siūlymo nenaudoti žūklės plotų... nebeliko. Patikslintas šis dokumentas priimtas 2012 metų rugsėjį, nors šalies prezidentė Dalia Grybauskaitė jį buvo vetavusi.

Meškeriojimą Lietuvoje kuriojantis Aplinkos ministerijos (AM) Gamtos apsaugos departamento Gamtos išteklių skyriaus vedėjas, ichtiologas Vilmantas Graičiūnas LŽ sakė matantis tik vieną esminę R.Adamonio naujovę - siūlymą perduoti meškeriojimo leidimų išdavimą savivaldybėms.

"Iki šiol žvejai piktindavosi, kad, pavyzdžiui, meškerioti Nemune Šakių ir Jurbarko rajonuose reikia įsigyti du žūklės leidimus - vieną Šakių, o kitą Jurbarko MŽD. Tačiau pavedus visus meškeriojimo leidimus išduoti savivaldybėms, tokių atvejų būtų apstu. Juk daug upių ir ežerų yra ne vienos savivaldybės teritorijoje", - sakė V.Graičiūnas.

Šiuo metu meškeriojimo leidimus pardavinėja AM. Tvirtinama, kad gautos lėšos patenka į Aplinkos apsaugos rėmimo programą. AM išduoda ir leidimus naudoti žūklės plotais valstybiniuose vandens telkiniuose, nors šių plotų valdytoja yra Nacionalinė žemės tarnyba prie

Žemės ūkio ministerijos.

V.Graičiūnas atmeta būgštavimus, kad net dideli vandens telkiniai gali būti privatizuoti. "Vandens įstatyme parašyta, kad visi didesni kaip 50 ha vandens telkiniai yra įtraukiami į valstybinės reikšmės telkinių sąrašą, o tokius privatizuoti uždrausta", - sakė gamtosaugininkas. Be to, uždrausta privatizuoti ir mažesnius kaip 50 ha telkinius, jeigu jie yra svarbūs biologinei įvairovei, rekreacijai ir pan. AM duomenimis, kol kas Lietuvoje privatizuota apie 300 mažyčių ežerėlių ir upelių ruožų.



Naudotojai nepritaria

"Absurdiška būtų grįžti prie socializmo", - taip R.Adamonio siūlymus įvertino MŽD pirmininko pavaduotojas žvejybai, mokslų daktaras Egidijus Bukelskis. Jo nuomone, dabartinė žvejybos plotų naudojimo tvarka Lietuvoje yra tokia kaip Vakarų šalyse. "Daugiausia meškeriotojų plūsta į išnuomotus ežerus, nes juose žuvų yra daugiau ir geresnių, negu neišnuomotuose", - sakė E.Bukelskis.

Jis neneigė, kad R.Adamonio siūlomas modelis - savivaldybėms prižiūrėti vandens telkinius ir pardavinėti žvejybos leidimus - gerai veikia Latvijoje, tačiau, pasak E.Bukelskio, Lietuvoje tokiai tvarkai sukurti prireiktų ne vienų metų.

R.Adamonio mintims nepritarė ir jo kolega, MŽD garbės žvejys Vacys Paulauskas. Jo nuomone, vandenų nuoma - tai savotiška apsauga nuo privatizavimo. "Privatizuoti neišnuomotus telkinius būtų lengviau negu išnuomotus", - svarstė V.Paulauskas. Jis netiki ir tuo, kad savivaldybės geriau prižiūrėtų ežerus. "Jos greičiau tik paskatintų privatizaciją, o valčių nuomos ir panašias paslaugas teikiantys privatūs asmenys mielai teiktų ir brakonieriškas paslaugas", - nuogaštavo V.Paulauskas.

Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovė viešiesiems ryšiams Audronė Kosciuškienė LŽ informavo, kad jei savivaldybėms būtų patikėta tvarkyti vandens telkinius ir išduoti žvejybos leidimus, jos šios veiklos nesikratytų.

"Tik gaila, kad ne visose savivaldybių teritorijose vandens telkinių yra daug", - sakė A.Kosciuškienė.

Seimo narė Aurelija Stancikienė taip pat pritarė R.Adamonio nuogaštavimui, kad eiliniai meškeriojai vis sparčiau netenka priėjimų prie vandens telkinių.

"Gamta jau dabar daug kur privatizuota. Antai šiandien Seimo Aplinkos apsaugos komitete aiškinomės, ką daryti, kad Nemuno, Kuršių marių, kai kurių ežerų ir kitų vandens telkinių pakrantės jau daug kur išnuomos 50-60 metų arba net privatizuotos neva uostams, prieplaukoms įrengti. Meškeriojai ten nebegali prieiti. Aplinkos ministerija tik dabar susigriebė, kad taip atsitiko", - sakė A.Stancikienė.

R.Adamonis nesistebi, kad jo pasiūlyta reforma daug kam nepatinka. "Tai interesų kova. Tačiau kol vandens telkiniai dar nėra galutinai privatizuoti, racionaliau būtų nebepratęsti leidimų naudoti žvejybos plotų. Tai lengviau, nei valstybei teks šiuos telkinius nacionalizuoti ar išpirkti iš savininkų", - perspėjo meškeriojas.

Žvejyba skaičiais

Meškeriojas siūlo revoliuciją

Parašė Feliksas Žemulis

Sekmadienis, 16 Gruodis 2012 20:23

Lietuvoje yra apie 250 tūkst. meškeriojų, iš jų intensyviai žvejoja apie 50 tūkst., tad mėgėjiška žūklė - ne tik pramoga bei poilsis gamtoje, bet ir nemažas indėlis į valstybės biudžetą.

Statistikos duomenimis, vien žūklės reikmenų apyvarta Lietuvoje yra apie 130 mln. litų. Šalyje yra apie 300 žūklės reikmenų parduotuvių, daugiau kaip 10 didmeninės prekybos tinklų.

Žvejai mėgėjai per metus pagauna apie 1400 tonų žuvų, žūklei išleidžiama beveik 73 mln. litų, tad vien pridėtinės vertės mokesčio valstybei sumokama daugiau kaip 11 mln. litų.

Paruošta pagal [Lietuvos žinių informaciją](#) .